

Otsuste vastuvõtmine

Enamiku nõukogus arutusel olevate eelnõude ja dokumentide teksti suhtes saavutatakse kokkulepe töörühmade ja erikomiteede tasandil, umbes 10–15% suhtes Coreperi koosolekutel ning ülejäänud 10–15% suhtes nõukogu istungitel. Otsuste vastuvõtmise õigus on vaid **nõukogul** (ELTL 240). See tähendab, et töörühma ja Coreperi tasandil saavutatud esialgsed kokkulepped vajavad ametlikku kinnitamist või vastuvõtmist nõukogus. Nõukogu otsuste vastuvõtmiseks on vastavalt valdkonnale ning asutamislepingus sätestatud tingimustele vajalik kas kvalifitseeritud häälteenamus, ühehäälsus või liithäälteenamus (viimane on ette nähtud peamiselt protseduuriliste küsimuste otsustamisel).

ELi arengus on järjest enam suurendatud **kvalifitseeritud häälteenamusega** (KHE, ingliskeelne lühend QMV) otsustamist, mis on saanud üldiseks reegliks enamiku valdkondade puhul (ELL artikkel 16 lõige 3).

Kvalifitseeritud häälteenamus loetakse saavutatuks, kui poolt hääletab 55% liikmesriike (15 liikmesriiki 27st) ja eelnõu toetavad liikmesriigid esindavad vähemalt 65% liidu kogurahvastikust. Blokeeriva vähemuse moodustavad vähemalt 4 nõukogu liiget, kes esindavad rohkem kui 35% ELi elanikkonnast. Häälte arvu kokkulugemisel on heaks abiliseks häälte [kalkulaator](#).

Erand tavapärasest kvalifitseeritud häälteenamusest on **tugevdatud kvalifitseeritud häälteenamus** (reinforced qualified majority), mida kasutatakse juhul, kui nõukogu ei tee otsust komisjoni ega liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepaneku põhjal (ELTL artikkel 238 lõige 2). Selline olukord tekib siis, kui ettepaneku on teinud mõni muu institutsioon (nt Euroopa Kohus) või kui komisjon annab ELTL artikli 218 lõike 3 kohaselt soovitusel nõukogule võtta vastu otsus rahvusvahelise lepingu läbirääkimiste alustamiseks. Sama kehtib ka vastuväite esitamisel delegeeritud õigusaktile, sest see ei ole komisjoni algatus, vaid juba vastuvõetud õigusakt. Tugevdatud kvalifitseeritud häälteenamuse korral peab menetletavat eelnõud toetama vähemalt 72% nõukogu liikmetest, kes esindavad vähemalt 65% ELi rahvastikust.

Reaalset häälte kokkulugemist toimub siiski harva. Üldjuhul otsib eesistuja otsuse vastuvõtmiseks konsensust või vähemalt võimalikult kaalukat toetust, sealhulgas isegi juhul, kui on ette teada, et delegatsiooni vastuhäääl on menetluse lõppastmes vältimatu. Seetõttu on praktikas vastuseisu ületamiseks ja konfliktiolukordade vältimiseks tekkinud mitmesuguseid võimalusi (ennekõike on selleks avaldused ehk deklaratsioonid), sealhulgas on võimalik jääda hääletusel ka erapooletuks (delegatsiooni hääli ei loeta kvalifitseeritud häälteenamuse osaks, st liikmesriik ei panusta oma häältega eelnõu vastuvõtmisesse). Eelnõu lõplikul vastuvõtmisel EL Nõukogu istungil on riikidel võimalik registreerida ametlikult oma vastuhäääl või erapooletus (kõik eelnevad hääletused, kui nad toimuvad, on indikatiivsed).

Kirjalik menetlus

Nõukogude kohtumiste vaheajal või kui eelnõu on vaja kiiresti vastu võtta, kasutab Coreper otsuste vastuvõtmiseks kirjalikku menetlust. Tavaliselt tuleb teade kirjaliku menetluse alustamise kohta AEELi valdkonnanõuniku kaudu, kes vastutab ka vastuse õigeaegse edastamise eest Euroopa Liidu Nõukogu sekretariaadile. Üheselt mõistetava vastuse (jah/ei/hääletamisest hoidumine) andmine iga esitatud küsimuse kohta on kohustuslik, va. juhul, kui piisab vaikivast nõusolekust. Juhul kui vastus õigel ajal

nõukogu sekretariaati ei jõua, otsib sekretariaat vastust Antici või Mertensi käest.

Õiguslikult on korrektne, kui kirjaliku menetlusega vastuvõetava otsuse kohta käival vastusel on AEELi juhi või asejuhi allkiri, sest tegemist on otsuse vastuvõtmisega nõukogu tasandil. Praktikas on aga sellest viimastel aastatel valdavalt loobutud ning menetlus viiakse läbi e-kirjade vahetamise teel, (st nõukogu sekretariaat aktsepteerib ka tavalist, ilma digiallkirjadeta AEELi nõuniku e-kirja), eeldades, et valitsuse tasandil on selleks varasem otsus olemas. Kirjaliku menetlusega vastu võetud õigusaktide kohta koostab sekretariaat kokkuvõtteid, mis on kättesaadavad [Delegaatide Portaal](#)is ja [EIS](#)is.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 22.10.2024